

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Počet z wjry a z včenj y náboženstwj Křesťanského /
neygasněgssjmu, a neymocněgssjmu, Řjmskému,
Vherskému, a Českému eč. Králi, Ferdynandowi: od ...**

[Ivančice], 1574

Ssestý Artykul

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228962)

o Pokání.

103.

žiw gest, wegměno Pána Ge-
zuskrysta, nečinil pokání, ten ko-
nečně zatracen bude: podle Pá-
ně předpowěděni; Nebudeteli ^{Lukas 19. 9.}
pokání činiti, wssickni též zahy-
nete, totiž gako oni w Syloe.

Sestý Arty- kul.

o Pánu Křystu a o
sprawedlněni skrze wjru w něho.

Sestý hla-
wní stupeň vše-
ni Kneží na-
ssich gestie, o
wjře celé a ži-
wě w Pána Gezuskrysta, a o
Ctí. spra-

pag.
42.
9.

sprawedlnenij prawém, sŕze
 tanž wjru. Nebo to přegistě
 gest/že po pádu Kagském,žád
 ný z lidj nemůže z manstwj hři
 cha, a z kralowstwj smrti a za
 tracenij wyswobozen byti/a ne
 bo k mjrui s Bohem prawému
 přigiti/ leč sŕze samého gedi
 něho prostředníka Božího a
 lidského, Pána Jezukrysta/
 darem živé wjry/ kterýž sám
 hřích a smrt s nás, w smrti a
 we kŕwi své, sjimá/a w obraz
 sprawedlnosti, y żywota sŕze
 wjru oblačj. Ueb učiněn gest
 nám maudrost od Boha, y
 sprawedlnost, y poswěcenj, y
 wystaupenj.

*Gloria
 filii
 wato
 u host
 Amen*

a Dory 1. d.

Děj pak neyprwě wěřiti o
 Krystu/že gest prawý, wěčný
 při

o Pánu Křystu. 105

přirozený, a gednorozený syn
Boha Otce nebeského / a tak
spolu s ním y s Duchem swa-
tým gediny, pravý, nerozdílný ^{Jan 1. a.}
Bůh / slovo věčné, nestvoře- ^{Kolo 1. c.}
né / světlo a obraz Otcovy ^{Židům 1. a.}
podstaty / stvorenéhož všecky
věcy učiněny a stvořeny gsau,
widědlné y newidědlné / nebe-
ské y zemské. Též y pravý a
přirozený člověk / vlastnj bra-
tr náš / duši a tělo, totiž, pra-
vé plně lidské přirození bez
všelikého hřichu magicy / kte-
réž wzał Duchem swatým z
života blahoslawené Panny.
Gakož dj swatý Jan; Slovo
to, tělo učiněno gest. ^{Jan 1. 6.} A tak
w tom obogjm přirození / bez
stracenj vlastnostj geho / nebo
G v. smj

pag.
34.
e.
Haffz
3

W 13 c.

smiſſenij gich (ač diwným týchž
wlaſtnoſtj obcowáním) gedi-
ná nedjlná oſoba / gediný Kry-
ſtus, Emanuel, král a kněz, wy-
kupitel náš / proſtředník a ſmjr-
ce neydoſkonalegſſj / plný miło-
ſti a prawdy: Abychom z plno-
ſti geho wſſickni brali miłoſt
za miłoſt. Nebo ſákon ſkrze
Mogſiſſe dán geſt / ale miłoſt
a prawda ſkrze Geſiſſe Kryſta-
ct. Boha a člowěka w gedné
oſobě ſtala ſe geſt. Tu pak
miłoſt a prawdu, wěj znáti, a
wěrau ſpatřowati, we wſſech
ſpaſytedlných přediwných ſkut-
cých Kryſtowých / omichž má
nepochybně z Piſem ſwatých
wěřeno y wyznáwáno býti:
Gaťo gſau, Geho s nebe ſſtau
pe

penj/wtělenj/narozenj/vmuče-
 nj/sinrt/pohřbenj/wzkřissenj/
 na nebesa wstaupenj/na prawi
 cy Boží sedenj/a přichod geho
 k saudu živých y mrtvých. W
 těchto hlavních skutcích, ga
 to w pořádku, wšickni vžit-
 kowé spasytelnj prawého o-
 spravedlnění, složenj gsau/a
 wěrným w účastnost, duch a
 svědomj, skrze wjru dávání by
 wagi/a plně dání budau w den
 blahoslaveného wzkřissenj.

Štoho základu dále wčj wj-
 ťe ospravedlnujícíj/ a prawé-
 mu plnému ospravedlnění skr-
 ze ni/podlé gístých Písem swa-
 tých svědectwí: a neyprwé;
 že žádný sám od sebe, ani wůli
 swau, z těla a ze krwe/ té spa-
 sy

108 Artyful VI

Rim 10. c. 6.
Ezsa 3. a.

sytedlné wjry dogiti a miji ne-
může/leč gi sám Bůh gegi dár-
ce z milosti dá w srdce, skrze
Ducha swateho / a přisluho-
wání geho w swatém Ewan-
gelium, kdy a komuž ráčí: Tak
aby přigimati mohl to wsse,
což se mu koli skrze zgewné slo-
wo Boží a Swátosti Kry-
stem Pánem wstawené, poda-
wá a swědčí k spasení. Očemž
swatý Jan Křtitel Páně dī;
Nemůžeť cłowěk wzyti nič-
héhož/ lečby genu dáno bylo
s nebe. A sám Pán Krystus
dī; Žádný nemůže přigiti ke-
mně/gedině leč Otec můj kre-
tyž mne poslal přitřebly ho.
A nize, Lečby genu dáno bylo
od Otce mého: totiž s nebe sk-

ze

o Ospravedlnění. 109

že Ducha swatého. A k swa-
tému Petru; Tělo a krev ne-
zgewilo tobě. Matz 26. 28

A ta wjra gestie vlastně,
srděčná powolnost, a nebo,
powolování každé pravdě
Boží w Ewangeliu zvěsto-
vané / již člověk w mysli
oswěcován býwá / aby Pána
Boha, a Spasitele svého
Pána Jezukrista, právě po-
znal / za svého spasitele same-
ho přigal / genu se svého
spasení cele dowěřil / geho mi-
loval / následował / požíwal /
w něm samém z wjry naděgi a
daušání své pokládal / že pro
něho sameho, a pro samo za-
sloužení geho / má na sebe Bo-
ha laskawého / k sobě milosti-
wé

no Artýful VI.

wého: A že gístotně w něm a
 škrze něho život wěčný má/ y
 miji geg nawěky bude/ podle
 slibů geho přisabau stwore-
 ných: gaťož dj; Amen amen
 prawjm wám/ ědož wěťj we-
 mne, máť život wěčný. A o-
 pět; Tatoť gest wůle toho kte-
 ryž mne poslal/ aby každy ědož
 widj Syna a wěťj w něho, měl
 život wěčný/ a gát geg wzťřj-
 sým w den neyposledněgšj.
 Opět; Tatoť gest wěčný ži-
 wot/ aby poznalitebe samého
 prawého Boha/ a kteréhož sy
 poslal Gežíffe Krysta. A; On
 služebnjť mŭg, poznánjm sebe
 osprawedlnj mnohě.

Ta sama wjra, neb daufánj
 w Pána Gežukrysta/ ělowěta
 před

o Ospravedlnění. III

před Bohem ospravedlníge,
 neb spravedliwého činj/ beze
 wssech geho pracy, skutkůw a
 zásluh: očemž dj swatý Pawel Řiman 4
 Tomu kdož nečinj skutkůw/ ale
 wěřj w toho kterýž spravedli-
 wého činj hříšníkta/ býwá po-
 čtena wjra geho za spravedl-
 nost. A wysse; Nynj bez žako
 na spravedlnost Boží zgerwe-
 na gest/ oswědcena žakonom y
 Proroky/ spravedlnost totiž,
 Boží/ škrze wjru Gežíse Kry-
 sta ke wssěm a na wsecky wěřj-
 cy. A ginde dj; Škrze tohoto Řiman 3
 každý kdož wěřj, býwá ospra-
 wedlněn: A to ospravedlnění,
 gestie hříchůw odpustěm/ po-
 kut wěcných, přjísne spravedlno-
 sti Boží snětj/ w Krystowu spra-
 wedl

Skut 14

Efez. 1. a.

wedlnost, kteráž nám se přičítá,
 oblečenj / s Bohem smjřenj /
 gemu wzácných a milých, a
 potom y dědicůw věčného ži-
 wota, učiněnj: A na to záwoda-
 wku Ducha swateho, k utworze-
 nj toho, a k nowému rozenj, dá-
 nj / darmo z milosti, pro Kry-
 sta, smrt, a wylitj krwe, y smrti
 wých wstánj geho. To wse
 wyborně swatý Pawel wy-
 psal w Epistole k Řimanům
 kdez swateho Dawida slowa
 přiwodj, křaucyho; Blahosla-
 wenj gichžto odpustěny sá-
 neprawosti. Wiz celau ka-
 pitolu. A ginde; Poslal Bůh
 Syna swého / abyhom prá-
 wo synůw přigali: a že gste sy-
 nowé (Boží, protož) poslal
 Bůh

Řima 4. b.

Žalm 32.

Gala 4. a.

Řim. in 8. c.

o Ospravedlnění. 113

Bůh Ducha Syna svého w
 srdce wásse/ wolagjcyho; Ot-
 ce, Otce. Nebo kterěžkoli
 Bůh ospravedlní/tem Du-
 cha swateho dáwa/ a skrze ně-
 ho ge počátkem znouu rodí.
 Gaťž zaslubuge skrze Proroka; Ezech. 11. 8.
 Gere. 31. f.
 Dám gim srdce nowé: polo- Žid. 8. 8.
 žím Ducha mého v wnitřnosti
 gegich. Aby gaťož w nich pr- Xjma. 5. 8.
 wé kralował hřích k smrti/ tať
 giž aby y milost kralowała sk-
 ze spravedlnost, k životu wé-
 čnému/ skrze Pána Gezukry-
 sta. A toť gest wčastnost mi-
 losti Boha Otce nebeskeho/
 zaslaužení Pána Gezukrysta/
 a poswěcení Ducha swateho:
 toť gest zákon wjry/ zákon du-
 cha/ zákon života, napsaný
 S i. Du-

Duchem swatým.

To

hoto pak Ospravedlnění, ži
wý pramen, y plná a nepřewá-
žená studnice, gest sám toliko
Pán náš Gejšs Krystus, w
skutcích swých spasytedlných/
z něhož wssickni swatj od po-
čátku swěta/před wydáním Zá-
kona, pod Zákonem a pěst-
wáním geho, y potom, spasení
neb odpustění hříchůw, skrze
wjru slibům a Ewangelium,
wážili gsau, a wáží/ přigimali
a přigimaji/a sobě přiwlastňu-
gi/ pro samu toliko geho smrt
a wylitj krwe/ k šhlazení a očis-
štění wssech hříchů dostatečně:
Očemž písmá mnohá gsau.
S: Petr před plnau radau star-
ších Židowských w Geruzalé-
mě

Jan. 8. 10.

Skut. 4. 5.

o Ospravedlnění. 115

mě/mocnými důvody to twr-
dí/ že není w žádném giném než
toliko w samém Krystu Gejssi
spasení: a že není žádného giné-
ho giněna pod nebem, daného
lidem, škrze kterěžbychom mo-
hli spasení býti. A ginde od Stat. 10. 34
wołáwá se na gednomyslné
blasy a swědectwí wšech Pro-
roků/ kterěž gednostegné, ged-
ným duchem, gako gedněmi v-
stymlurwili/ a dí takto; Gemuē
wšickni Prorocy swědectwí
wydávagi / že odpustění hř-
chůw wezme škrze giněno ge-
ho, wšeliký kdožkoli wvěřilby
w něho. A k Židům; Očistění Židům. 1. 24
hříchůw nassich škrze sebe sa-
mého učinil. A ginde; W němž Effej. 1. 6
máme vykauptení/ škrze krew

S ij. ge

116 Artýful VI.

1 Jan. 2. a.

šidám, 10. 6.

geho / totiž, odpustěnj hříchůw
A swatý Jan; Přijmůwcy má
me v Otce, Gezišse Krysta
sprawedliwého. A oně gest o-
bět slitowánj za hřichy naše: a
netoliko za naše / ale y za wše-
ho swěta. Opět; Poswěcení
sine, škrze obětowánj těla Ge-
zišse Krysta gednau. A málo
njže dokládá se takto; Gednau
obětj dokonale učinil nawěky,
ty kterjž od něho poswěcení
býwagj.

Ž té přjány wšickni hřjšní
řagjcy lidé wždycky po wšeckě
čas žiwota swěho / toliko k sa-
mému Pánu Krystu o odpu-
stěnj hříchůw / a o wšelikau
milost spasýtednau vtjkatí se
magj; podle toho gakož dj A-
po

o Ospravedlnění. 117

posstol; Protož magice Bistu ^{sidum 4. d.}
 pa welikého, kterýžto pronikl
 nebese, Gezišse Syna Božího,
 držmež wyznání naše. A hned
 nize dopowida řka; Přístup
 mež tedy směle s dauffaním k
 trůnu milosti/ abychom dosa-
 hli milosrdenství/ a milost na-
 lezli ku pomocy w čas přeho-
 dný. A sám Pán Krystus wo- ^{Jan. 7. f.}
 lá, řka; Žijzmi kdo, pod kěmně/
 a napi se. K těmuž na giném
 místě d; Kdož přichází ke mně ^{Jan. 6. d.}
 nebude lačnět/ a kdož wěř we
 mne, nebude žizniti nikdy.

Kterž pak k tomuto Ospra-
 wedlnění strže Krysta Pána
 přicházegj / ty včj, Aby giž do-
 breho a pokogneho svědomj
 před Pánem Bohem z této mi-

h iij.

lo.

Řiman. 8. c.
Galat. 4. a.

Jan. 5. d.

lošti geho požjwali / a spasenjm
swým gisti a tjm bezpečni byli /
že zde gsauce synowé Boží / po
smrti y w den wzkrjssenj budau
y dēdicowé : w požjwánj toho
plněho spasenj vweđenj žádagi
ce / a s potěssenjm ho očekawa
gice / s tjm dauffánjm, že nepů
gdau na saud / ale z smrti do ži
wota.

Tento artykul sšesty, za ney
hlawněgšj se v nás drží / gať o
ten w němž se wšseho Ewan
gelium summa združge / a na
němž Křestanstwój záležj : w
němž, také drahý a neyzname
nitěgšj poklad wěčného spase
nj, a gediné žiwé potěssenj Bož
ské, zawřjno gest. Protož při
něm nášj zpráwcowé neywět
ši

o Ospravedlnění. 119

si pilnost a snažnost wedau/a
by geg w lidská srdce wwoodili/a
w ně gako wstřpili, a wkořenili

Při tomto artykuli, obwla-
stně a potřebně, pro wyhnu-
ti mnohých škodných swodů
Antykřstowych, včj znáti/ že
Pán Křstus osobným by-
tím, nebo bytem swým/ způso-
bem neb obyčejem tím kterýmž
někdy zde na zemi byl w smr-
tedlnosti/ w němž se zraditi y v-
mučiti dal/ giž není tak zde na
swětě/ a nebude až se y swět sko-
ná: ano ani tím oslaweným /
gehož při zmrtvých wstání
dossel/ w něm Vědlníkům se v-
kázował/ a čtyřicátý den po-
swém wzkřísseň, zgewně wzhů-
ru od nich do nebe wstaupil:

5 iii.

ale

ale žetať, tjm obyčegem bytu
 swého/gest na wysostech s Ot
 cem w nebi/kdež ho tam každy
 gazyť wyznáwati / a wsselký
 Křesťan wětiti y ctiti dlužen
 gest/podlé Písem swatých. Ga
 kož y članeť wjry obecne Kře
 stánské to zgewně wkazuge/kře
 rýž wyznáwáme; Wstaužil na
 nebesa/ sedj na prawicy Boha
 Otce wssemohaucyho. A opět
 giny članeť; Wdud přigde(to
 tiž s hůry s nebe, s Anděly swý
 mi) sauditi žiwých y mrtwých.
 Tak y swatý Pawel dj; Še
 Pán náš s zwukem ponaukagi
 cým, s hlasem Archanděla, a s
 traubau Božj, sstauj doľu s
 nebe. A swatý Petr dj; Kte
 rehož zagisté musy přigiti ne
 be

Jistpen, 2. b.

1 Tesal. 4. d.

Skut. 3. d.

o Ospravedlnění.

121

besa / až do času naprawení
wssech věcí. A swatý Marek
dj; A když jim Pán Gejś od-
mluvil (totiž Vcedlným)
wzat gest do nebe / a sedj na pra-
wicy Boží. Též Andělé přitom
stojíce řecli knim; Tento Gejś
kterýž wzhůru wzat gest od
wás do nebe / také přigde, gaťž
ste spatřili způsob jeho gdaucy
ho do nebe. Ide pať na swětě,
že také gest s námi, ten týž Kry-
stus, prawý Bůh, a prawý člo-
věk / wssak způsobem bytu ne-
bo byti swého, rozdílným, odpr-
wného onoho způsobu, swrchu
řeceného bytu / totiž, duchow-
ným newiditelným, nečitedl-
ným tělesně / před námi skry-
tým / a wssak nám k včastnosti

Mat. 16. 8.

Stat. 1. 6.

h v.

a

a k spasenij přijliš potřebným /
 kterýmž se nám podává a vdě-
 luge / aby on w nás přebýwal /
 a my w něm / a to skrze Ducha
 swateho / a dary geho : Gehož
 to místo sebe, neb osobného by-
 tí swého swrchu dotčeného / za
 slibil Cyrkwi své poslati / a sni
 skrze něho, mocí, milostí, a pra-
 wdau spasiti. dlnau přítomen
 býti / po wšecky dny až do sko-
 nání swěta : Edyž takto powě-
 děl; Vžitečné gest wám abych
 já odšel. Nebo neodegdulit /
 Vtěstitel nepřigde k wám; a pa-
 řlit odegdu / posli ho k wám.
 A opět; Gác prosyti budu Otce
 agineho Vtěstitele dá wám aby
 s wámi zůstal nawěky, Ducha
 prawdy gehož swět nemůže při-
 gi-

Mat. 28. b.

Jan. 16. a.

Jo 14. b.

o Ospravedlnění.

123

giti / nebo newidj ho, aniž ho
zná : Ale, wy znáte geg / nebť v
wás přebywá / a w was bude.
Neopustjmě wás syrotků / při-
gducť k wám : totizť skrze toho
Ducha prawdy.

Dále dokladagi / že Pán Kry-
stus, tím druhým způsobem by-
tí swého newidědného, ducho-
wního / gsa w služebních Cyr-
kwe, w slovu y w swátostech /
gestť takť skrze ty služebníky, slo-
wo, a swátosti, w Církwi : a
skrze ty věci že ho wěrnj w se
přijmaji / wěrau srdce swého
s ním se pogi / proto, aby oni w
něm / a on w nich newiditedlně
a skrytě před swětem, skrze tu
wjru, přebywal / to gest, ducho-
wně w dušsi a w srdcy skrze
Du

124 Arty. VI. o Ospravedlnění.
Ducha prawdy : oněmž řekl;
V wás přebýwá / a w wás bu
de. A opět; Přigduť k wám.

Jan. 14. 6.

Tento smysl neb rozum
wjry / není nowý, a nebo nyní
teprw smyslený / ale welmi dá
wný / kterýž w Cýrkwi od sta
rodáwna wůbec včen y také dr
žán byl : Gakož se to zgewně
znáti dáwa z psánj starých wci
telůw Cýrkwe / y z Dekrétu se
dowodj / w kterémž takto stogi
psáno / a gsau slowa swateho
Augustyna; Dokawadž se
swět neskóná, nahoreť gest Pán
ale wstal také zde s námi gest
prawda Páně: nebo tělo w kre
némž wstal, na gednom místě
byti musý / prawda pak geho,
wsudy rozlita gest.

Distinct.
II Capit.
prima
quidem.
In Ioh:
tractatu
30.

Sed